

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านการบริหาร และด้านการจัดการวิชาการ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนตามความถนัด ตามความสนใจและได้รับบริการด้านการศึกษา จากรัฐอย่างมีคุณภาพ โดยในมาตรา 6 บัญญัติว่าการจัดการศึกษา ต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในมาตรา 22 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และ พัฒนาตนเองได้ และ ถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียน สามารถ พัฒนาตามธรรมชาติ และ เต็มตามศักยภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 12 – 26)

ซึ่งจากความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่เน้นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ การเน้นการบริหารงาน โรงเรียน ดังปรากฏในหมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 12)

การพัฒนาทางด้านการบริหารงาน โรงเรียน ตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จะประสบผลตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยให้ความสำคัญต่อการบริหารงาน โรงเรียนเพราะการ

บริหาร โรงเรียนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคม และประเทศชาติ ทั้งนี้หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย ซึ่งจะต้องภารกิจหลักของผู้บริหาร ที่จะต้อง กำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีจะต้องรู้จักเลือก วิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะใช้งานนั้น บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550, หน้า 50)

จากความสำคัญของการบริหารงานโรงเรียนนั้น จะเห็นได้ว่า การที่จะบริหารงานโรงเรียนให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารงานที่ดี และมีประสิทธิภาพ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศจุดเน้นการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและการบริหารงาน นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในด้านการบริหารจัดการ ว่าการบริหารให้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะเรื่องความโปร่งใส ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงการซื้อขายตำแหน่ง เพราะการซื้อขายตำแหน่ง จะทำให้มีการทุจริตคอร์รัปชันตามมา ส่งผลกระทบให้คนที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง ตรงไปตรงมา ทำงานอย่างทุ่มเท หอมก่าตั้งใจ การพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษา ให้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพโรงเรียน โดยจัดระบบรับส่งเด็กจากโรงเรียนขนาดเล็กค้อยคุณภาพ ไปเรียนยังโรงเรียนที่มีคุณภาพดีกว่า โดยผู้ปกครองไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ช่วยให้เด็กได้รับการศึกษาที่ดีขึ้น และเป็นการประหยัดงบประมาณด้วย ทั้งนี้ ในการดำเนินงานต้องคำนึงถึงปัญหาของมวลชนด้วย เช่น ผู้ปกครองยินยอม เป็นต้น และการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดทุก 3 เดือน และปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น เร็วขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2556, หน้า 1)

แต่ถึงอย่างไรข้อมูลจากรายงานการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติครั้งที่ 14 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555, หน้า 15 - 16) ระบุว่า ผลการประเมินของโครงการศึกษาสำรวจความรู้และทักษะของโรงเรียนกลุ่มอายุ 15 ปี (Programme for International Students Assessment : PISA) ในประเทศสมาชิก OECD (องค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ) มีหลักฐานยืนยันได้ว่าคุณภาพทางการศึกษาทั้งด้านผู้เรียนและด้านการ

บริหาร โรงเรียนมีหลายส่วนที่ต้องปรับปรุง และพัฒนาอย่างเร่งด่วนซึ่งวัดทักษะการอ่าน ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และความรู้ทางคณิตศาสตร์ พบว่า นอกจากเด็กไทยจะได้คะแนนเฉลี่ยจากการวัดทั้ง 3 ด้านอยู่ในช่วงรั้งท้ายจากประเทศที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 57 ประเทศ แล้วยังพบว่าผลการประเมินมีแนวโน้มต่ำลงอีก ประกอบกับรายงานของ วิทยา เชียงกุล (2553, หน้า 84 -86) ได้กล่าวในรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2551 ถึงปี 2552 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทยว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ.ของสถานศึกษาจำนวน 10,026 แห่งพบว่า ปัญหาคุณภาพของการศึกษาในเรื่องของการบริหารงานนั้น ด้านผู้บริหารมีจุดอ่อนอยู่ที่ การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักหาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ซึ่งจากสภาพปัญหาคุณภาพทางการบริหารงาน โรงเรียนข้างต้น และประกอบกับในปี พ.ศ.2552-2561 เป็นปีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มีการกำหนดหลักการพัฒนาการศึกษาทั้งด้าน “คุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม” และกำหนดกรอบและสาระสำคัญของการศึกษา และเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการ คือ 1. การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่นิสัยใฝ่เรียนรู้ 2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ใหม่ และ 4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ นั้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักในความสำคัญในการปฏิบัติงานรองรับกรอบการพัฒนาการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองดังกล่าว และหลักการพัฒนาด้านคุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม จึงกำหนดนโยบาย โรงเรียนดีศรีตำบล เพื่อดำเนินการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ในท้องถิ่นชนบทให้มีความพร้อมสามารถให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 3)

โดยโครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล เป็นโครงการที่ยึดหลักการพัฒนาคุณภาพโดยกำหนดพื้นที่เป็นฐาน (Area – based development) โดยเฉพาะการพัฒนาโรงเรียนระดับตำบลในท้องถิ่นชนบท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงพิจารณาการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งในความรับผิดชอบให้เชื่อมโยงและรองรับกับแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนดีศรีตำบล 7,000 โรงเรียน โดยได้ปรับกิจกรรมดำเนินโครงการต่าง ๆ มุ่งตรงไปสู่การพัฒนาโรงเรียนเป้าหมายที่กำหนดให้เป็นโรงเรียนดีระดับตำบล

เพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียนจากโรงเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงในตำบลได้มาเรียน นำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งนับเป็นการเพิ่มโอกาสให้นักเรียนในท้องถิ่นชนบทได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพกระจายในทุกพื้นที่ของประเทศไทยซึ่งมีรายละเอียดของโครงการดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 6 - 18)

และจากเป้าหมายของโครงการ โรงเรียนดีศรีตำบลนี้ ยังให้ความสำคัญของการบริหารงานโรงเรียน ดังปรากฏในแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนดีศรีตำบล โดยกำหนดให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจัดการดำเนินงานตามบทบาทของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการบริหารจัดการ โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล นั้นจะต้องมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระยะ 4 ปี และแผนประจำปี พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน 2. ด้านการเรียนรู้ โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเข้มข้น การจัดชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียน 3. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม จัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนรู้ และเป็นศูนย์ร่วมการให้บริการแก่ชุมชน และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม โดยโรงเรียนจะต้องสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นๆ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 36 - 37) และยังเน้นการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคเอกชน ทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อโครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ดังเห็นได้จากรายงานประจำปีงบประมาณ 2554 ของทางกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 (2554, หน้า 29) ซึ่งเป็นหน่วยงานในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ได้กล่าวถึงใน เรื่องทิศทางและแนวทางจัด

การศึกษาของเขตพื้นที่ ในกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาว่า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีการส่งเสริมโรงเรียนดีศรีตำบล โรงเรียนคุณภาพ และมีการส่งเสริมการจัดการศึกษา โรงเรียนดีศรีตำบล

อีกทั้งยังปรากฏในกลยุทธ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งได้กำหนดจุดเน้นในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างมีคุณภาพตามระดับมาตรฐาน โดยกำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน พื้นที่ชนบท ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนดีประจำอำเภอ โรงเรียนดีศรีตำบล และโรงเรียนขนาดเล็ก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2556, หน้า 14-22)

ประกอบกับรายงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้รายงานผลการจัดการศึกษา ในส่วนของปัญหาการจัดการศึกษาในภาพรวม สามารถ จัดการศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักเรียนยังไม่ สามารถตอบสนองต่อความต้องการในกระบวนการพัฒนาคน นักเรียนในสังกัดยังมีคุณภาพ การศึกษาค่อนข้างต่ำ เนื่องจากคุณภาพในการบริหารงานของสถานศึกษาค่อนข้างต่ำ (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2554, หน้า 31)

จากสภาพและปัญหาของการดำเนินงาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบลนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการศึกษาการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยผลการศึกษาคั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการ พัฒนางานบริหารงานของโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

การดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล เป็นแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ ทำเพื่อต้องการพัฒนาโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบท ให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา การดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 และยังใช้ข้อมูลแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนา กระบวนการดำเนินงาน โรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 อันเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และชุมชน ที่จะนำแนวทางการพัฒนานี้ไปใช้ ในการดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนดีศรีตำบล ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะได้ ประชากรในการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 151 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนดีศรีตำบล โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 110 โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน และคำนวณขนาดกลุ่ม ตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 197, p.38) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05

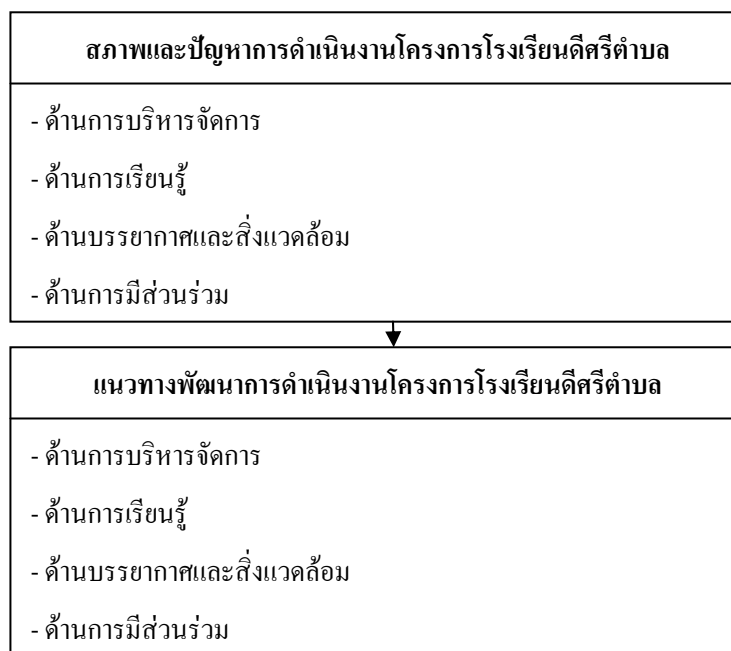
1.2 **ชั้นศึกษาแนวทางพัฒนา การดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศีศรีตำบล** ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะได้ประชากรในการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 16 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนที่จะตอบแบบสัมภาษณ์ อำเภอละ 1 โรงเรียน โรงเรียนที่เลือกเป็นโรงเรียนที่เข้าโครงการ โรงเรียนศีศรีตำบล รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนศีศรีตำบล

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 สภาพการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศีศรีตำบล
- 2.2 ปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนศีศรีตำบล
- 2.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนศีศรีตำบล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนศีศรีตำบล อีกทั้งผู้วิจัยยังอาศัยแนวทางการดำเนินงาน ตามโครงการโรงเรียนศีศรีตำบล ตามบทบาทของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 6 - 18) ซึ่งมีประเด็นที่มีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารงานโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนศีศรีตำบล โดยสรุปออกมาได้ทั้งสิ้น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการบริหาร 2. ด้านการเรียนรู้ 3. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม แล้วจึงมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนตามแนวทางบริหารงานของโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ตามบทบาทของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ด้านประกอบด้วย

1.1 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนตามแนวทางบริหารงานของโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลจะต้องมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ และจะต้องมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน

1.2 ด้านการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเข้มข้น ตามแนวทางบริหารงานของโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลจะต้องมีการใช้ห้องสมุดเทคโนโลยีทางการศึกษาและมีห้องปฏิบัติการครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสมบูรณ์

1.3 ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการจัดการด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนตามแนวทางบริหารงานของโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียน

ศีร์ชิตำบล โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล จะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมของทางโรงเรียนให้สะอาด สวยงาม และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

1.4 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่โรงเรียนจะต้องสร้างเครือข่ายกับชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมการประเมินผล และร่วมกันชื่นชม การดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล

2. สภาพการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล หมายถึง ระดับของการปฏิบัติงานตามกระบวนการดำเนินงาน ของโรงเรียนที่เข้าโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล โดยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการเรียนรู้ 3. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม โดยวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับ

3. ปัญหาการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล หมายถึง ระดับปัญหาของการปฏิบัติงานงาน ที่เข้าโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล โดยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการเรียนรู้ 3. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม โดยวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับ

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล หมายถึง ข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เข้าโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียน โดยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการเรียนรู้ 3. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 4. ด้านการมีส่วนร่วม

5. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนศีร์ชิตำบล ซึ่งเป็นโรงเรียนในท้องถิ่นชนบท ที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคีเครือข่ายร่วมกันจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีมาตรฐานคุณภาพระดับสูง (โรงเรียนคุณภาพ) ด้านงานวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สุขภาพอนามัย งานอาชีพ และภูมิทัศน์เป็นที่ยอมรับของชุมชน

6. ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในปีการศึกษา 2556

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมาตรฐาน และนำไปใช้วางแผนการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ได้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล

3. ชุมชนได้ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนดีศรีตำบลในส่วนของ การมีส่วนร่วมของชุมชน และสามารถร่วมมือกับโรงเรียนในการบริหารโรงเรียน